

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-06-23

Närvarande: F.d. justitieråden Eskil Nord och Dag Mattsson samt justitierådet Magnus Medin

En modern personalförsörjning av det civila försvaret

Enligt en lagrådsremiss den 21 maj 2026 har regeringen (Försvarsdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.,
2. lag om ändring i kulturmiljölagen (1988:950),
3. lag om ändring i begravningslagen (1990:1144),
4. lag om ändring i lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt,
5. lag om ändring i lagen (1994:2077) om arbetsförmedlingstvång,
6. lag om ändring i säkerhetsskyddslagen (2018:585),

7. lag om ändring i lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kansliråden Anna Normann och Madeleine Galloni.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring i lagen om totalförsvarsplikt

6 kap. 2 §

Enligt den andra strecksatsen i paragrafens första stycke 2 kan allmän tjänsteplikt även fullgöras genom att den totalförsvarspliktige tjänstgör enligt avtal om annan frivillig tjänstgöring inom totalförsvaret, om avtalet har träffats mellan en myndighet och en medlem i en sådan frivillig försvarsorganisation som avses i tredje stycket, dvs. en organisation som har pekats ut av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer med stöd av regeringens restkompetens enligt 8 kap. 7 § regeringsformen.

Det framstår lagstiftningsmässigt som mindre lämpligt att lagens materiella innehåll i detta avseende bygger på och förutsätter att regeringen har valt att utnyttja restkompetensen enligt regeringsformen. Lagrådet förordar att det i lagen i stället tas in ett bemyndigande enligt vilket regeringen ska bestämma tillämpliga frivilliga försvarsorganisationer och att upplysningsbestämmelsen i paragrafens tredje stycke följaktligen utgår.

Lagrådet föreslår att första stycket 2 andra strecksatsen utformas enligt följande.

– om annan frivillig tjänstgöring inom totalförsvaret, om avtalet har träffats mellan en myndighet och en medlem i en sådan frivillig försvarsorganisation som regeringen bestämmer,

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.